

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน
ตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

☐ กฎหมายใหม่

☒ แก้ไข/ปรับปรุง

☐ ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

☒ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กฎหมายมีความสอดคล้อง
เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

☒ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง

ด้านกฎหมาย ในการปฏิรูปกฎหมายให้มีกฎหมายที่ดีและมีเท่าที่จำเป็น

ส่วนที่ 1

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

1. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

1.1 ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

ธุรกิจรับแลกเปลี่ยนธนบัตรเงินตราต่างประเทศเป็นธุรกิจทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการใช้
เงินสดเป็นหลักและมีความเสี่ยงที่อาจถูกกลุ่มผู้กระทำความผิดใช้เป็นช่องทางในการเคลื่อนย้ายเงินหรือ
ปกปิดแหล่งที่มาของเงินที่ได้จากกิจกรรมผิดกฎหมาย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความ
ปลอดภัยในการทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงมีแผนยกระดับการกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจรับ
แลกเปลี่ยนธนบัตรเงินตราต่างประเทศซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเป็นบุคคลรับอนุญาต
(money changer) ภายใต้กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เพื่อให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยง
ของธุรกิจและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยจะมีการปรับปรุงคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และรูปแบบ

ใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ อาทิ พუნจทะเลเบียน การบริหารจัดการจำนวนสาขา ตลอดจนมาตรฐานระบบงานและวงเงินการให้บริการลูกค้า ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับอนุญาตอยู่ในปัจจุบันทุกรายจะต้องดำเนินการยกระดับตามหลักเกณฑ์ใหม่และยื่นผลการดำเนินการดังกล่าวต่อ ธปท. ภายในปี 2570 เพื่อให้ ธปท. พิจารณากลับกรอกเป็นรายกรณีก่อนที่จะสามารถประกอบธุรกิจภายใต้มาตรฐานใหม่ได้

ธปท. จึงกำหนดให้ปี 2570 เป็นระยะเวลาสำหรับการตรวจประเมินและยกระดับผู้ประกอบการรายเดิมให้แล้วเสร็จ รวมถึงปรับปรุงระบบการกำกับดูแลให้พร้อมรองรับมาตรฐานใหม่ จึงเห็นควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจเป็นบุคคลรับอนุญาตโดยกำหนดให้ผู้ประสงค์จะประกอบธุรกิจเป็นบุคคลรับอนุญาตรายใหม่ในปี 2570 ยื่นคำขออนุญาตภายในปี 2569 เพื่อให้สามารถเข้าสู่กระบวนการยกระดับตามหลักเกณฑ์ใหม่ และ ธปท. จะเปิดรับคำขอสำหรับผู้ประกอบธุรกิจรายใหม่อีกครั้งเมื่อการยกระดับระบบการกำกับดูแลแล้วเสร็จในปี 2571 โดยปรับปรุงรอบการยื่นคำขออนุญาตให้เหมาะสมกับแนวทางกำกับดูแลใหม่

1.2 เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

รัฐเป็นผู้กำกับดูแลการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศซึ่งรวมถึงธุรกิจรับแลกเปลี่ยนธนบัตรเงินตราต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการดำเนินธุรกิจดังกล่าว รวมทั้งช่วยส่งเสริมมาตรฐานการประกอบธุรกิจตลอดจนสร้างความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ให้บริการทางการเงินและประชาชนทั่วไป

2. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

การปรับปรุงหลักเกณฑ์ครั้งนี้ เป็นไปเพื่อรองรับการดำเนินการตามแผนการยกระดับการกำกับดูแลบุคคลรับอนุญาตที่จะมีผลบังคับใช้ในปี 2570 ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้ ธปท. ตรวจประเมินความพร้อมและคุณสมบัติของบุคคลรับอนุญาตได้อย่างรอบด้าน เข้มงวด และสอดคล้องกับระดับความเสี่ยง อันจะส่งเสริมให้การกำกับดูแลตามแนวทางใหม่มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์เชิงนโยบายมากขึ้น

3. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

3.1 วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ในช่วงที่ผ่านมา ธปท. ได้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อยกระดับการกำกับดูแลผู้ประกอบการเป็นบุคคลรับอนุญาต เช่น การกำหนดวงเงินการรับซื้อธนบัตรต่างประเทศจากลูกค้าให้สอดคล้องกับ

วงเงินการขายธรรมาบัตรต่างประเทศให้ลูกค้า และจัดให้มีระบบงานการกำกับและตรวจสอบ
แบบต่อเนื่อง (Ongoing Supervision Tool)

3.2 ต่างประเทศแก้ปัญหาอย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับ
สังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

ในต่างประเทศมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจรับ
แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงการปิดรับและการกำหนดรอบการยื่นขอใบอนุญาต¹ ซึ่ง
การปรับปรุงหลักเกณฑ์ดังกล่าวของไทยในครั้งนี้สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าวและสามารถ
ดำเนินการได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการให้บริการแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในภาพรวมเนื่องจาก
ปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศให้บริการอยู่กว่า 2,000 ราย

4. การรับฟังความคิดเห็น

- ☒ ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ☒ ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

5. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร
ไม่มี

6. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

6.1 กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

การงดเปิดรับคำขอรายใหม่เป็นการชั่วคราวในปี 2570 จะส่งผลให้ผู้ที่ประสงค์จะ
ประกอบธุรกิจรับแลกเปลี่ยนธรรมาบัตรเงินตราต่างประเทศรายใหม่ จำเป็นต้องเร่งยื่นคำขอใบอนุญาตต่อ
ธปท. ภายในสิ้นปี 2569 อย่างไรก็ดี หากไม่สามารถยื่นคำขอได้ทันภายในเวลาที่กำหนด หรือ
ต้องการเวลาเพิ่มเพื่อเตรียมความพร้อมในการยกระดับผู้ประกอบการธุรกิจสามารถใช้เวลาปี 2570
เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนจะยื่นคำขอและเริ่มดำเนินธุรกิจในปี 2571

ทั้งนี้ แม้การงดเปิดรับคำขอรายใหม่ในปี 2570 อาจสร้างข้อจำกัดแก่ผู้ขออนุญาตราย
ใหม่บ้าง แต่ถือเป็นมาตรการชั่วคราวที่มีกรอบเวลาชัดเจน เพื่อบริหารจัดการช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่

¹ เช่น อินเดีย และบรูไนดารุสซาลาม

มาตรฐานใหม่ให้เป็นไปอย่างมีขั้นตอน สำหรับการปรับรอบการเปิดรับคำขอเป็น 2 รอบต่อปี ตั้งแต่ปี 2571 แม้จะทำให้รอบการยื่นขออนุญาตห่างขึ้น แต่จะช่วยให้ ธปท. สามารถตรวจประเมินความพร้อมและคุณสมบัติได้อย่างเข้มงวดมีประสิทธิภาพมากขึ้น ขณะเดียวกันช่วยให้ผู้ประกอบการมีกรอบเวลาที่แน่นอนในการวางแผนจัดเตรียมเอกสารและระบบงานล่วงหน้าได้อย่างรอบคอบ ซึ่งการดำเนินการทั้งหมดนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อการให้บริการแก่ประชาชนในภาพรวม

6.2 มีมาตรการป้องกัน แก้อั้ว คุมครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม 6.1 อย่างไร
 ธปท. ได้มีการสื่อสารแนวทางการปรับปรุงรอบการยื่นขออนุญาตล่วงหน้า โดยผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจรับแลกเปลี่ยนธนบัตรเงินตราต่างประเทศในปี 2570 สามารถยื่นคำขอได้ในเดือนธันวาคม ปี 2569

6.3 กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร
 การปรับปรุงหลักเกณฑ์ในครั้งนี้เป็นไปเพื่อช่วยให้การดำเนินการตามแผนยกระดับการกำกับดูแลบุคคลรับอนุญาตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงช่วยให้การตรวจประเมินความพร้อมและคุณสมบัติผู้ประกอบการรายใหม่มีคุณภาพและเป็นไปอย่างเหมาะสม อันจะช่วยป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบการถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงินหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางการเงิน ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้แก่ประชาชนและผู้ให้บริการทางการเงิน

7. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

7.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

7.2 มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไรและมีการนำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

ร่างประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้ใช้นับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป มีการเผยแพร่การออกประกาศดังกล่าวและการสื่อสารทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เว็บไซต์ อีเมล

7.3 มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

- สื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปและบุคคลรับอนุญาตผ่านการเปิดรับฟังความคิดเห็น (hearing) บนเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

7.4 ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ 3 ปีแรก

ไม่มี

8. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

8.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การปรับปรุงหลักเกณฑ์ในครั้งนี้จะช่วยยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจรับแลกเปลี่ยนธนบัตรเงินตราต่างประเทศและลดความเสี่ยงที่ผู้ประกอบการธุรกิจจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในกิจกรรมผิดกฎหมายหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางการเงินซึ่งช่วยป้องกันความเสียหายทางเศรษฐกิจและผลกระทบเชิงลบต่อระบบการเงินโดยรวม รวมทั้งส่งเสริมความน่าเชื่อถือของระบบธุรกิจรับซื้อขายเงินตราต่างประเทศของประเทศซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจการเงินและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชน

8.2 ผลกระทบต่อสังคม

การปรับปรุงหลักเกณฑ์ในครั้งนี้จะช่วยลดโอกาสไม่ให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางการเงิน รวมถึงช่วยให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมในระบบการเงินที่มีความโปร่งใสและปลอดภัยมากขึ้น โดยไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้ให้บริการทางการเงิน เนื่องจากปัจจุบันมีจำนวนบุคคลรับอนุญาตที่สามารถให้บริการเพียงพอกับความต้องการอยู่แล้ว

8.3 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

ไม่มี

8.4 ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

ไม่มี

ส่วนที่ 2

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

9. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

รปท. พิจารณาคำขออนุญาตการประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตเพื่อกำกับดูแลให้มีการประกอบ
ธุรกิจดังกล่าวอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงประโยชน์ในการดูแลเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจการเงิน
และอัตราแลกเปลี่ยน รวมถึงประโยชน์ของผู้ใช้บริการด้วย

10. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

ไม่มี

11. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

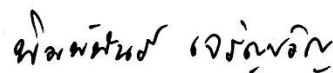
ไม่มี

12. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง
หรือดำเนินการทางปกครอง

ไม่มี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นางสาวพิมพ์พันธ์ เจริญขวัญ)

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน

29 ตุลาคม 2569

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : ส่วนหลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนเงิน ฝ่ายนโยบายและกำกับดูแลการแลกเปลี่ยนเงิน

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ : นางสาวศศธร วุฒิย์ยง

โทร. 0 2356 7858

อีเมล fog_ecst@bot.or.th